

GORPUTZ MISTIKOĀ

(PAUL'K EPESOTARRAI...)

Pailo Apostoluaren eskutitzak gogoeta mardul, bete ta ugariz josiak daude. Ba-da, ordea, gogoeta berezi bat Paulo'ren ezpainenetik burrundatsu ta uneoro dariona: "Kristo Salbatzaillea". Kristo'tzaz diardunean teolojiaren sakona arrapaladan iraultzen da bere eskutitzetan.

Epesotarrai egin-eskutitzean ere Kristo Salbatzaillea da teoloji-gintzaren oinarri bakarra. Bertan aipatzen duan ezkutukia -misterium- Kristo da bere Berreroste ta gizadiarekiko artu-eman oroekin. Zeatzago: Jesus, lurrera jetxiaz gizonen ezereza bere bizitzarekin osatzen... Edo Jesus, gizadiarekin batasun ertsienean kiribilduta: "Gorputz Mistikoa".

Gorputz Mistikoa ta e z k u t u k i a ez dira mailla berdiñekoak. Epesotarrai egindakoan, Gorputz Mistikoa adierazten du. Besteetan, berriz, Kristo osoa bere eginbear guztiakin. Dana dala, Gorputz Mistikoa "ezkutuki" da zifiez eta beste e z k u t u k i aundi orren lenen atal antzo bere mami-mamian gordeta dago.

E z k u t u k i aundiaren sakona argi berri batek biltzen du eskutitz ontan. Argi orren berokak eraginda egi jori, elduen bat damaigute be-

saiatu bear dugu, ez atsedean atzetik ibilli.

Bizitza ez da goza dezagun, berarekin jasan eta lenbaitlen bidertzean utz dezagun baiño. Gizonik zoriontsuena alik sufrimendu gutxien izan duena da. Mundua zerutxo bat dela uste dutenak egia oso urruti dute; gertuago dabiltz mundu au inpernu bat dela diotenak. Saia gaitezen, bada, sugarretatik iges egiteko aterpe bat billatzen. Oso zoriontsu izateko, biderik egokiena zorigaiztoko ez izaten alegintzea da. Esistentzia ez da benetan balio aundikoa, obe genuke ez balitz, eta, berari uko egitea da jakinduririk bikaina. Platon'ek diona: "Ez dago mundu ontan gure buru-austeen din dan giza-eginkizunik".

Zorionaren atzetik ibiltzea ez da zozokeri bat beherik. Zorion positiburik ez dago munduan. Bai igeskorra zoriona! Zorion au idorotzearen, amaikatxo inosokeri asmatu ditu gizonak: gizarteko pesta, karta-joku... Artifizialki, gezur utsez, sartu nai dugu alaitasuna. Bai, dei egiten diogu jendeari; ba-datoz guztiak gezur-erromeri ontara; baiña bat palta da: alaitasuna... Eta bere billa etorriak giñan(!). Gezurra... gezurra darie pesta oieri; ez dugu, ordea, gere bururik engañatzen. Etiketa asko, komeri geiegi, ta guzion frutuak oiñaze edo gogaia.

Bakardadeak soillik, ez gizarteko txepelkeriak, eman dezaiguke zoriona. Zorionak libertadea dauka oiñarrizat eta askatasunik ez da bakardadean baiño. Gizonoi gizartean "puerco espín" edo oiei gertatzen zaiena jasotzen zaigu: Elkarren zoriona egin nairik, zenbat eta geiago ondortu eta estutu, neurri berean elkar samintzen dugu. Jokabide au, ordea, adimen gutxikoena da: nota bat bakarrik dute soinu oiek, eta jakiña, ezin atera doiñurik orrelako adimen-txistuari ta albokoarekin kartu bear; Adimen aundiko gizonak bestela egiten du: nota askoko txistu oso bat daukanez, bakarrik jo dezake doiñu osoa eta ez du besteren bearrik.

Zorionak lagun eta etsai asko ditu. Zoriona gugan, gure biotzean, dago ta bertan jaiotzen da, ez du beste iturbururik. Orregatik ez dago tenperamendu alaia bezin oiñarri egokirik gure zorion edo zoritxargabetasunarentzat, gere joera berezi ontatik jaio baititeke. Gure zorionera

iristeko, beste bide asko ere ba-dira. Leenbizi osasuna; aitatu dugun tenperamenduak ainbat inportzia baitu. Osasun gabe, aberatsa zoritxarreko da, ondasun guzietan gurena osasuna dugun ez-kéro, ta berarekin langillea bere onean dago beti.

Bigarren gauzen edo gertakarietako dugun eritzia. Eritzi au tenperamenduak ematen digu. Onen garrantzia ezagutzeko ez daukagu gizartean gertatzen dena begiratzea besterik: ez-bear baten aurrean, batek negar-zotinak izango ditu, ta besteak ez du parre besterik egingo. "Gauzek ez dute gizona kezkatzen, oiei ezartzen dizkien eritzi ta ikuserak baizik" (Epikteto). Tenperamendu alai ta errez batentzat bizitza alai izango da; erneagarrarentzako, berriz, ez du munduak irriparririk.

Zorion-billaketa onetan bi etsai bideratu dakizkiguke: oinazea ta asperkeria. Oinazea, gure indar ta aalmenak beartzean, gaineratzen zaigu. Etengabeko gudaldiak nekatu ta makurtu egiten du gure izakera; sentimena asarretu egiten dela esan genezake. Lan egin bearrak sortzen du oinazea.

Gogai aspergarria bestaldetik dator kigu. Bizitzako nekeetatik iges eginik, sentimena amostu egiten da. Egunean eguneko berdintasunak ito egiten du, eta bereala egote galgarri batek menderatzen gaitu. Bi arrisku auetatik iges egin bear dugu; baiña, gogoan euki, batengandik urruntzen geranean, besteagana urbiltzen ari gerana.

Bion, oinaze edo gogaiaren, arteko tarte berdintsuan jartzen geranean, iritxiko dugu zoritxargabetasunik iraunkorrena.

Onatx nola aizatu dezakegun oinazea. Bizitzako bearrei darien gaitza dugu au; baiña bear auek ia ezereztu egin ditzazkegu, gelenok ez baitira benetakoak, sasi-bearrak baiño. Benetakoak bi auetara erakar genitzaizke: jantzia ta lapikoa. Auek ditugu bear-bearrekoak, gaitzontzekoak gabe ere bizi gaitzezke. Ala ere, aberastasunak ba-du alderdi bikain bat: gizonengandik aska egin gaitzazkela, eta gere buruari jabeago biurtu. Aberastasunak, aspergarria uxatzeko dira bereziki ego-kiak.

Bizitz-gogaia alienatzeko, adimen zorrotz bat bear dugu, espiritu indartsu batek bakarrik eman baitezazkiguke asperkeritik iges egiteko

egalak. Bizitzako bearrak urrituta, oinperatzen dugu oiñazea; baiña samingabe egoteak aspertu egiten gaitu; ona atetik bialti dugun oiñazea lei-otik sartu. Gogaia itötzeko barne aberats bat bear dugu. Gaiñera, gure arimako ondasunengan tinkatzen dugun zoriona ez dezaiguke inork ken. "Kanpotik ez dezakegu gauza aundirik itxaron". "Eren buruekin naikoa dutenentzat da zoriona" (Aristotele).

Jakitura eta zoriona berdindu egiten dira. Jakituri gabeko zoriona ameskeria dugu. Buruarinak ez du inoiz zorionik izango; jakintsuak, berriz, beragan dauka zorion-iturria: bizitz-be-arrengandik askatu da, eta ez diteke asper, adimena, munduan aurki ditezken jostailu bikaiñe-nez betea daukalarik. Barnean dituen pentsamendu-ekin aski du. Bizitzan diren bear denak bereala ase ditzazke, adimenekoak baitire, eta or dauka berak aberastasun guztiak. "Gizonik adimentsuena da zorionekoen". "Kanpoko ondasunak, berriz, ur gazia bezela dira: zenbat eta geiago edan, ainbat aundiagoa egarria".

Schopenhauer'en eudemonologia antatik ondore au dator: aberats eta oso burutsu ez dena ez diteke izan zorioneko. Gure zorion-bizitzak, esan dugunez, bi etsai dauzka, oiñazea eta asperkeria. Gogaia au iltzeko, adimen aundi bat bear dugu; baiña adimena landu egin bear da; eta ontarako astia eta egokitasuna derriorrekoak dire; au, ordea, dirurik gabe ezin. Ba-daki Schopenhauer'ek txanponaren premia, eta onegatik diotsa aitari: Eskerrak, aita, ondasunak utzi dizkidazulako, auek gabe ez bainuen izango nere filosofia sortzerik, ezta onek kendu dizkidan zoritxar oiekin bizitzerik ere.

Zorigaitzoko gu, aberastasun eta filosofigabeak geranok!

Intxausti'tar Joseba, ofm.
-Arantzazu 'koa-

GORPUTZ MISTIKOĀ

(PAUL'K EPESOTARRAI...)

Pailo Apostoluaren eskutitzak gogoeta mardul, bete ta ugariz josiak daude. Ba-da, ordea, gogoeta berezi bat Paulo'ren ezpainenatik burrundatsu ta uneoro dariona: "Kristo Salbatzaillea". Kristo'tzaz diardunean teolojiaren sakona arrapaladan iraultzen da bere eskutitzetan.

Epesotarrai egin-eskutitzean ere Kristo Salbatzaillea da teoloji-gintzaren oinarri bakarra. Bertan aipatzen duan ezkutukia -misterium- Kristo da bere Berreroste ta gizadiarekiko artu-eman oroekin. Zeatzago: Jesus, lurrera jetxiaz gizonen ezereza bere bizitzarekin osatzen... Edo Jesus, gizadiarekin batasun ertsienean kiribilduta: "Gorputz Mistikoa".

Gorputz Mistikoa ta e z k u t u k i a ez dira mailla berdiñekoak. Epesotarrai egindakoan, Gorputz Mistikoa adierazten du. Besteetan, berriz, Kristo osoa bere eginbear guztiakin. Dana dala, Gorputz Mistikoa "ezkutuki" da zifñez eta beste e z k u t u k i aundi orren lenen atal antzo bere mami-mamian gordeta dago.

E z k u t u k i aundiaren sakona argi berri batek biltzen du eskutitz ontan. Argi orren beròak eraginda egi jori, elduen bat damaigute be-

re erraiak, Paulo'ren agintzapean: "GORPUTZ MISTIKOA".

OIÑARRIAK.

Paulo deunaren teoloji-gintzak oiñarri bakarra dauka. Arkaitza bezin trinkoa, zerrua bezin ziuerra, Jainkoa bezin aldakaitza: "Berberoslea".

Epesotarrak egindakoan ere Kristo Salbatzailea jartzen du erakutsi nai duan misterio berriaren euskarritzat. Lenengo azalburu osoan "Kristo'tzaz ari da aspergaitzezko ekiñalean. Esan ere esan leike, bere zoroak darabilkilla bere jardunean, eskutitz xedearen ajolarik gabe.

Ez da sentipen zoratzaille baten ondoren utsa, nere iritiz, lenengo atal au. Ez nintzake berritsu-légez-edo diardunik aitortzen ausartuko... Ba-du orrek bere giltza ta arrazoi betekoa.

Tajuzko etxea jaso nai duana ez da ondartzatza aldakorrera joaten. Arkaitz bizian jartzen ditu oiñarriak. Paulo Apostolua, jauregi eder bat jasotzekotan dabil Epesotarrak egin-eskutitzean: "GORPUTZ MISTIKOA". Zentzunez jokutzen da ba, Kalbario mendiko arkaitz sendoan oiñarritzean, Bearrezkoa zan misterio berriaren azalpenerako.

Ukaldi batez arkaitz biziraino daramazki Paulo'k Epesotarren adimenak, azaldu gogo dan ezkutuki berria asmamen ariñean soilik tinkatzen dala uste ez dezaten: "In quo habemus redemptionem per sanguinem eius, remissionem peccatorum secundum divitias gratiae eius quae superabundavit in vobis" (Eph. 1, 7-8). eta bereala oiñarri ori dagokion etxegintza berdingabea aipatzen du: "Asmo au zan berriz, epea bete orduko, zeruan eta lurrean diranak oro Kristo'rengan erabat biltzea".

Odolak ez du lojika, bizitza/ ere ez... Paulo'ren teoloji-gintza, arnas, biziz, odol da. Ez dauka lojika mugarri, joskera ta aiko-maiko txikien ardura aundirik.

Oiñarriak jartzen bai, lojika itsuena darrai. Epesotarrak egiña ezaugarri... Baiña arkaitza jo orduko ezkutuki osoaren arpegiz-arpegi uzten gaitu: "Bera Eliz osoaren buru jarri du... Aren soina, berriz, Eliza da" (Eph. 1, 22-23).

Gorputz Mistikoa aitatu besterik ez dagi emen. Baiña Epesotarrak, etxe oiñarriaren arretarik gabe, teillatu dotorera begira geldituko diran bildurrez bailego, Kristo'ri lotzen dio berriro gogoeta ardatza. Gure Berresketaren gorabera, auzi-mauzi, leenak eta ondorenak (Eph.2,1 t.a.). Aita Betikoaren erabakiai itsatsita bezela, zeatz asko dakarzki.

Esan dugunez, Gorputz Mistikoa "ezkutuki" da Paulo'rentzat, bakarrik aztertu arren. Misterio bai, baiña, beste misterio -Gizadiaren Berresketa- arrigarri orren itzalean babesten dana ta gorde bear dana. Ezkutuki aundiaren atal, ondore... Orregatik diardu ain aspergaitz zindokuntzari buruz.

° ° ° ° °

"Diranak oro Kristo'rengan biltzearen" ezaugarri antzo ere ba-dakusgu, Paulo'renean Gorputz Mistikoa.

Erabakia zegoan betidanik Gizadiaren zindokuntza... Aukeratua zegon betikotasunetik, zintokuntza bizibidearen ardatz izan bear zana. Betiraundean sortutako erabaki ori, aldiaren magalera jetxi orduko, Gorputz Mistikoa dager bere giltzarri antzo.

Izan ere Gizadia zan Kristo'rengan lenen bildubearrekoa. Gero gizonaren laguntzarako irazanak. Gorputz Mistikoan "gauza oroan Kristo'rengan biltzea", Kristo'ren bizitz-zati egina erakusten digu Paulo Apostoluak, gizadiari dagokio-

beintzat. Jatorrizko illunbe zitalean ziraun gizadia, "bidea, argia ta bizia" danarekin gorpuztua; Kristo, Salbatzaille ta Elizaren Buruari, grazi-lokarriz lotuta (Eph.2,5-6).

Gorputz Mistikoa ta "diran oroan Kristo'rengan biltzea", Kalbarioko ezkutuki Jainkozkoaren atal dira, Epesotarrak egin-eskutitzean. Golgota gaillurreko zugaitz Salbatzailleak eman dituan emaitz onenak. Edo naiago baduzu, "emaitz onena". Biak ere gauza bakarra izan baiditezke, Paulo'renean, naiz kolore batekoak ez eman. Alabaiña, naiz Gorputz Mistikoa ta "oroan Kristo'

rengan biltzea". arpegi banatik begiratutako gauza bakarra dirala uste, naiz bi misterio dirala eman, bata ta bestearen oiñarria, kalbarioko e z k u - t u k i aundia bear derrior.

GORPUTZ MISTIKOA.

Aita Jainkoaren erabakietan Kristo Berreroslea gurekin bat egina agertzen da (Eph.1,3; 1,5; 1,7). Kristo'gan irazan zitun diranak oro... Eta diran guztiak Kristo'gan bildu ditu (Eph.1.10).

Egin nagusi orren indarrez idatzia dago Epesotarren eskutitza. Gorputz Mistikoa azaltzean oso arira baizetorkion Paulo'ri. Eta lojikak ez eskatuarren, gogoeta luzatzaille orrek irabazten dizkio biotz-ezpaiñak (Eph.1,23).

Kristo' ren betegarri gera. Izaki ta batasun bakarra gera... Kristo ta gu ezin gaitzke bakoitza bere bidetik gaizkatu. Seme bakarra dauka Jainkoak eta ez du berea besterik onartzen... Ba-dakigu, ordea, gu ere Jainkoaren semetzakoak geranez (Eph.1,5-6), zeru-bidean gaudela. Au ala ere, zerutik jatxi zan Jainkoaren Seme bakarra beste inor ezin diteke zeruratu. Beraz, salbatzekotan, "Kristo" dan batasun ortan erdikide izanaz soillik salbatu gaitzke. Atzo "kristo" ta gaur "Kristo ta gu" edo "Gorputz Mistikoa" dan ortan bakarrik.

Ez du Jainkoak beste semerik onartzen, Paulo'ren iritziz. Orregatik Kristo'rengan bildu nai izan zitun diranak oro...

Poema -egintza- lilluragarri bat (Eph.2,10) da gure ta Kristo'ren arteko elkarte ertsia. Gogo Deunaren eskuetatik irtena. Grazi-arnasa du bizibide. Kristo'rengan bizitzea xede, "Gorputz Mistikoa" izen.

Gorputz Mistikoa giza-gorputzaren arauz antolatua dago. Ba-ditu bere buru ta soinkiak, aragizkoak ez izan arren. Gorputz Mistikoa, "gorputz" da benetan, Paulo'ren iritziz. Baiño gure bagiak ikusi dezaketaren legeetatik landa dagona. Kristo du buru, Eliza soinki: "Bera Eliz osoaren buru jarri du. Aren soina, berriz ta dana alde orotara betetzen duanaren betegarri Eliza da (Eph.

1,22-23).

Elizaren neurriak ote orduan, Gorputz Mistikoarenak ere? Paulo Apostoluari itzetik el-tzen badiogu, eliztarrak -ziutzoak- eta Kristo bakarrik ditezke Gorputz Mistiko. Amiot'ek zuzenki dionez ordéa: "Paulo'ren begirapen orokorrek ez dio lege neurririk jartzen Gorputz Mistikoari. Eph.1,2'garrenean Ejiiza bakarrik aitatu arren, Paulo'ren esanaia argi asko ikusi ditezke eskutitz barna."

Gorputz Mistikoak, Kristo'ren gurutzea ain neurrigabea dalarik, gizadi osoa jotzen du. Gaiñera, "Gauza oroen Kristo'rengan biltzea" (Eph. 1,10) bizitz-printza egiña darakusgu. Paulo'ren "recapitulatio" ori aiaña zabal ere ba-da, ziurki, alde ontatik.

Bi burubide aurkitzen ditugu Paulo'renean Epesotarrak egin-eskutitzean: alkartasuna eta batasuna.

ALKARTASUNA: Soinkiak Kristo'rekin bizi-lokarriz lotuak daude. Baiña bakoitzaren izakera berezi ta berarizko tasunak gañdu gabe. Alkarte bat, baiña bakoitztasuna birrintzeke. "Emaztearen buru senarra dalako, Elizaren buru ere Kristo bezela" (Eph.5,23). Kristo'ren Gorputz Mistikoa ditezke.

BATASUNA: Kristo ta Eliza, Eliza ta Kristo batasun utsa dira, izaki bat, arnasaldi bat, gorputz bat. "Onengatik illik geundenean ere bizira Kristo'rekin atera gaitu" (Eph.2,5). Kristo Mistikoa, Krisostomo deunaren aitorres: "Christum pro Ecclesia posuit, corpus eius sic vocans". Agustin'ek berriz: "Totum hoc quod dixit, Christum appellavit" (ML.36,232).

Burubide auek gidari ditugula, sartu gaitezen Paulo'ren alor aberatsean Gorputz Mistikoa, audienetik bada ere, aztertzeke.

BI ALDERDI : burua, soinkiak.

B u r u a: Kristo ta Ejiizak osatzen dute Gorputz Mistikoa. Buru-soinki uen artu-eman da ezkutuki (Eph.4,11), ta poema (Eph.2,10) onen arri-garriena.

Bi aldetatik begiratu dezaioketu. Beetik gora edo goitik beera. Burutik zear edo soinkien bidez. Burutik zear begiratzekotan, Tomas deunak buruari izentatzen dizkion tasunki edo kera bera-
rizkoak aitzazera beartuak gaude: a) aginte mailla, b) indar(bizitz) ixurtzea, d) izate-kidetasuna.

Paulo Apostoluak etzeukan teoloji osoa bere izen, bide gurutze, banaketa ta izki-mizki txikienakin emateko askorik. Baiña Goiargiaren itzalean sesio, bidexigor ta eztabaidaz jositako liburukoteetan baiño geiago ikasi zuan. Gare itzak erabilli ezarren, itzen esanaia betea erabilli zuan Gorputz Mistikotzaz jardutean. Tomas deunaren banaketa ere ba-dakarki. Zuzen gero ekarri ere!

Aginte-mailla: Amaikatsu aldiz aitatzen du Kristo'ren burutasuna, gure grazi-bizitza, buru orren arnas-txirbil dala aitortuz (Eph. 1, 22; 4, 15; 5, 23). Kristo'ren nagusitza gogotsuago onartu dezagun, agorgaitzezko gorasarrea da Paulo'ren izkera. Aita Betikoak Kristo'gan egin ditunak oro goratzen dizkie Epesotarra: "Aginte, alizate, indar ta nagusitza guzien gainean... Aren oinazpian dana menderatu du ta bere Eliz osoaren buru jarri du" (Eph. 1, 20-22).

Arnas-ixurtzea: Kristo'ri, Gorputz Mistikoaren buru dalarik, tokirik altsuena dagokio. Baiña, toka batean, altsuena izan arren, 'egote utsal ez dagokio inolaz ere.

Kristo buru da ta ez gorputz-joskeran, atal aipagarriena dalako bakarrik. Gorputz Mistikoaren zainetan dirakin odolaren sorburu ta soinkiak biziarazten ditun arnasaren iturri dalako ere bai.

Gaur egun gauza jakiña da, burua ez dala bizitz iturri, baizik sentimen joskera, zentzunen jokabide ta aalmen oroen gidari. Garai artan, burua jotzen zuten bizitz-iturritzat.

Orregatixe deitzen dio xuxen ere, Paulo Apostoluak Kristo'ri "buru". Gorputz Mistikoaren eginkizun oro Kristo'gandik dario: "Ogenegatik illik geundenean ere bizira Kristo'rekin atera gaitu" (Eph. 2, 5).

Kristo gabe, Gorputz Mistikoaren bizitza eriotz, arnasa ilzori, grazi-lokarriak amets, al-karte arrigarria illobi-kondar ta Gorputz Mistiko osoa asmakeri ausarta besterik elirake. Bein eta berriz dasaie Paulo'k Epesotarra, pekatuzko illunbetik Kristo'ren bitartez grazi-bideratuak gerala ta Kristo'rengan edaten dugunak bizi gaitula.

Izaki-kidetasuna: Soinkien bizitza burutik dario. Ez dago Gorputz Mistikoan buruarena beste bizitzarik.

Nolaz diteke, buru-soinkiak bizi bakarrekin bizitzea? Al ditekena ote, soinkiak Kristo Gizon ta Jainkorenetik xurgatzea?

Jainko soillik balitz ez. Gizon ere bada, ordea, ta az dauka eragozpenik Gorputz Mistikoaren buru izateko. Izate-kidetasuna buruaren bizitza noranai daramaken erreten da.

Areago: Paulo'ren aitorréz, izate-kidetasun orrek orain ez ezik, betikotasunean ere Kristo, Gizon ta Jainkoaren biziarekin bizitzeko diña egiten gaitu: "Kristo'rengan baitan sortuak baidakera... Ta Arekin berpiztu ta Jesukristo'rengan eserazi gaitu zeruan" (Eph.2,10,6).

(jarraitzeko)

Joxe-Austin
Urretxu'ko Pasiotarra.

